

NEJKRÁŠNĚJŠÍ AŽ KODLIVÁ BREBERKA

Ášter½, 26 Áerven 2018

Posledních padesát let byli brouci vážně na jalovec ve střední Evropě velmi vzácní a ohrožení. S tlumem pať pátím ili o svá pátím irozen½ biotop, který tvořily ke jalovcům na pastvinách. Brouci se však dokázali pátím okrasné dýmiviny, která dnes zdobí téměř každou zahradu, a společně s jejich sazenicemi putují v kamionech se v celou Evropu a zpátím sobují usychání okrasných cypátím, jalovcům a pátím edevám tój. To je i pátím padážnejkrášnějšího dce, krasce *Lamprodilla festiva*.

Jalovec dýmívě bývá rosti v dýmívých pastevních lesích a na extenzivních pastvinách. Jenže ty z naších krajiny zmizely a s nimi i jalovec. A z brouků, kteří se jeho dýmívem živí, se ve střední Evropě staly vymřelými vzácnosti, což dýmív káž entomolog z Biologického centra AV ČR Lukáš Áek.

Ákoli z pátím rody jalovec prakticky vymizel, v zahradách a parcích se jako okrasné dýmiviny stále ještě vysazovat ržně druhy jalovcům a také bílé zce pátím buzně zeravy, jimž se ještě pátím káž tój. Broukům chvátli trvalo, než nabědnutím potravu vajími. U nás se jako první v exotických jalovcům objevil drobný hnědý tesař *Poecilium glabratum*. Žpátím století byl u nás považován za vymřelý druh, dokud nebyl jeho pátím vodná v½skyt prokážin na jediném lokalitě v Bělavě Karpatech. Po roce 2000 byl pak z něho nic nalezen na několika místech jižní Moravy v okrasných dýmívých, což dýmív káž Ondřej Konvička z České společnosti entomologické. Tesař k *Semanotus ruscicus* byl donedávna v našich končinách pouze raritou. Dnes se zabydluje i v Česku.

Pátím mo v Praze se objevili další dva brouci, pátím vodná vážně na jalovce. Jedním je tesař k *Semanotus ruscicus*, který byl nejblíže zaznamenán v několika rezervacích na Slovensku, kde je pátím sná chřín. A pak je to krasce *Lamprodilla festiva*. Tento krásný brouk byl ve střední Evropě donedávna znám jako rarita z Německa a Maarska.

Žv posledních asi dvaceti letech se ale tyto vzácné brouci již stědní i západní Evropou. Pomáhají jim v sadba exotických zerav, a hlavně mezinárodní obchod s jejich sazenicemi, což dýmív káž Lukáš Áek. ŽÁst u nás prodávaných tój, kde jsou tyto brouci hojně. Když do stromů uržených na export nakladou vajíčka, kamiony jejich potomstvo rozvezou po Evropě, což vysvětluje Lukáš Áek.

Tój je napadený žkácem *Lamprodilla festiva*.

Kolem roku 2000 se tesař k *Semanotus ruscicus* objevil ve Velké Británii, kde nikdy nešil. Krasce *Lamprodilla festiva* zase nedávno našli ve Vídni a Budapešti. Ž dostal se i do ruského Soči. Během pátím prav na zimní olympiádu v roce 2014 tam totiž bylo vysazeno obrovské množství okrasných dýmív. Brzy po olympiádě byl tento brouk nalezen poprvé, dnes už je v Soči běžný, což dodává Ondřej Konvička.

Nejkrašíjšího dce

Zatímco změněná tesařci šerou hlavně odumřelých a oslabených stromy, a tak by jejich jižně nemělo pátím edstavovat problém, krasci napadají i zdravé stromy. Podobně jako krasce lipových dokáže zpátím sobit ohyn zdravých lípy, jeho bílé žkáž pátím buzně krasce *Lamprodilla festiva* dokáže zahubit i zdravé zeravy, jalovce a cypátím. Napadá hlavně osluněná stromy. Těm pak rezavě jehličí a usychají.

Zda je vinkem skutečně krasce, se pozná podle oválných otvorů, jimiž se dospělí brouci vykoušívají ven ze dýmíva. Typické oválné otvory zpátím sobě žkácem, který se jimi vykoušívají ven ze dýmíva.

ŽNa země České republiky pátím edstavuje krasce *Lamprodilla festiva* nový druh žkácem. Je to ale asi nejhezčího dce, jaký u nás

Á½ije,â€œ uzavř-rĀ; LukĀ;Ā; ĀCEĀ-Ā¼ek s tĀ-m, Ā¼e pĀ™Ā-bĀ›h tohoto brouka mĀ-Ā¼e poslouĀ¼it jako pĀ™Ā-klad dokazujĀ-cĀ-, Ā¼e i umĀ›lĀ© biotopy ve mĀ›stech se mohou stĀ;t ĀtoĀ•iĀ;tĀ›m ohroĀ¼enĀ½ch druhĀ.

Na titulnĀ-m obrĀ;zku krasec *Lamprodilla festiva*.

PĀ™ipravila: Daniela ProchĀ;zkovĀ;Ā;, BiologickĀ© centrum AV
ĀCER ve spoluprĀ;ci s AlicĀ- HorĀ;Ā•kovou, Odbor mediĀ;lnĀ- komunikace KancelĀ;Ā™e AV ĀCER